

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 246 din 08.08.2012

Dosar nr.: 452/2011

Petiția nr.: 6925/13.12.2011

Petent: Centrul Parteneriat pentru Egalitate

Reclamat: S.C. Antena 3 S.A.

Obiect: postarea pe pagina de internet www.antena3.ro a unui articol intitulat „Gospodinele s-au bulucit la tigăi și cratițe! Îmbulzeală mare la deschiderea unor supermarketuri” considerat discriminatoriu la adresa femeilor

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. Centrul Parteneriat pentru Egalitate cu sediul în loc. ..

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1.2.1. S.C. Antena 3 S.A. cu sediul în loc..

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea vizează postarea pe pagina de internet www.antena3.ro a unui articol intitulat „Gospodinele s-au bulucit la tigăi și cratițe! Îmbulzeală mare la deschiderea unor supermarketuri”. Petentul consideră că folosirea termenului la genul feminin „gospodinele” întărește stereotipul de gen potrivit căruia femeile sunt gospodine, persoane care se ocupă de casă.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.03.2012, prin adresa nr. 6925/13.03.2012 fiind citat Centrul Parteneriat pentru Egalitate, prin reprezentant, iar prin adresa nr. 1132/13.03.2012 fiind citată S.C. Antena 3 S.A., prin reprezentant. Petentul a fost prezent la audiere, reclamatul a fost absent și a transmis punctul de vedere prin adresa nr. 1491/26.03.2012.

3.3. Prin adresa nr. 1670/02.04.2012 i-a fost comunicat petentului punctul de vedere al părții reclamate în vederea depunerii de concluzii scrise. Petentul a depus concluzii scrise prin adresa nr. 2103/02.05.2012.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul arată că în data de 14.11.2011, pe pagina web www.antena3.ro a fost postat articolul „Gospodinele s-au bulucit la tigăi și cratițe! Îmbulzeală mare la deschiderea unor supermarketuri”. În conținutul articolului, autorul prezintă situația deschiderii a două supermarketuri în Constanța și Tg. Jiu care anunțau prețuri foarte mici, motiv pentru care sute de oameni s-au îmbulzit și au stat la cozi interminabile pentru a prinde tigăi și cratițe la promoție. Deși în cuprinsul articolului, autorul se referă la „oameni” care au stat la coadă cu noaptea în cap pentru a prinde tigăi, în titlu se precizează că „gospodinele” s-au bulucit la tigăi și cratițe.

4.1.2. Petentul apreciază că folosirea termenului la genul feminin „gospodinele” întărește stereotipul de gen potrivit căruia femeile sunt gospodine, persoanele care se ocupă de casă. De asemenea, reprezintă o ofensă adresată femeilor, care nu doresc să fie mereu asociate cu gospodăria, bucătăria și tigăile. Cu atât mai puțin, cu cât conținutul articolului este neutru, echilibrat din punct de vedere al genului și nu are nicio legătură cu gospodinele, ci cu femeile și bărbații, cu oamenii care au dorit să beneficieze de o promoție la tigăi.

4.1.3. Petentul consideră asemenea abordări ca fiind periculoase în ceea ce privește egalitatea de șanse și tratament în spațiul privat. Acesta precizează că prin asocierea în titlu a termenilor gospodine, tigăi, cratițe, precum și a verbului a se buluci se creează o atmosferă degradantă. Umilitoare și ofensatoare față de femeile din România și afectează demnitatea acestora.

4.1.4. Prin adresa nr. 2103/02.05.2012 petentul a depus la dosar concluzii scrise comunicând următoarele:

4.1.4.1. Deși reclamatul susține că termenul „gospodină” nu a fost utilizat în sens peiorativ cu intenția de a discrimina sau leza demnitatea vreunei persoane sau categorii de persoane, având în vedere prevederile art. 2 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000, republicată, prin efectele produse de folosirea termenului „gospodină” a supus comunitatea femeilor la un tratament injust și degradant, cu atât mai mult cu cât se arată în răspunsul reclamatului că „la nivelul societății femeile care se ocupă de gospodărie sunt în general apreciate”, lucru nedovedit. Dimpotrivă, cercetările sociologice arată că 50% dintre români consideră că femeile sunt discriminate în gospodărie și 45% consideră că femeile sunt discriminate în familie.

4.1.4.2. Reclamatul arată că „termenul de gospodină din punct de vedere al îndeletnicirilor casnice este receptat în mod pozitiv și se poate adresa atât bărbaților, cât și femeilor care la un anumit moment au astfel de îndeletniciri”. În acest context ar fi fost util să folosească expresii de genul „gospodarii și gospodinele”, cu atât mai mult cu cât în cuprinsul articolului, autorul se referă la „oameni” care au stat la coadă cu noaptea în cap pentru a prinde tigăi, fără a exista vreo diferențiere.

4.1.4.3. Referitor la libertatea de exprimare, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, prevede în art. 10 că „orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol „exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau drepturilor altora”. Această prevedere se aplică nu numai opiniilor și informațiilor politice, sociale sau economice, ci și în ceea ce privește expresia artistică și informații cu caracter comercial.

4.2. Punctul de vedere al S.C. Antena 3 S.A.

4.2.1. Termenul "gospodină" din titlul articolului nu a fost utilizat de către autor în sens peiorativ cu intenția de a discrimina sau leza demnitatea vreunei persoane sau categorii de persoane. Astfel respingem afirmația conform căreia aceasta ar reprezenta "o ofensă adresată femeilor, care nu doresc să fie mereu asociate cu gospodăria, bucătăria și tigăile" și pentru faptul că la nivelul societății femeile care se ocupă de gospodărie sunt în general apreciate. Prezența acestui termen în titlul articolului se poate justifica și prin faptul că respectivele obiecte, tigăi și cratițe reprezintă un real interes pentru persoanele care se ocupă de treburile gospodăriei.

4.2.2. Conform dicționarului explicativ al limbii române termenul de gospodină definește o îndeletnicire a femeii reprezentând o calitate a acesteia și anume femeie care se ocupă cu treburile gospodăriei, femeie pricepută în treburile gospodăriei, stăpâna unei gospodării fără a avea în niciun caz caracter discriminatoriu sau jignitor.

4.2.3. Motivarea de către petentă a caracterului discriminatoriu din perspectiva rezultatelor unor studii și cercetări care "confirmă prezența modelului patriarhal în societate românească" este lipsită de temei și nu poate fi reținută ca motivare a caracterului discriminatoriu întrucât la nivelul percepției publice termenul de gospodină din punct de vedere al îndeletnicirilor casnice este receptat în mod pozitiv și se poate adresa atât bărbaților cât și femeilor care la un anumit moment au astfel de îndeletniciri.

4.2.4. Demersul jurnalistic se întemeiază pe un principiu recunoscut la nivel european și anume libertatea de exprimare care constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una din condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale. În acest context trebuie avut în vedere că libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indifferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației, acestea fiind cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică, excepțiile sunt interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător. Necesitatea restrângerii libertății de exprimare poate fi invocată în situația în care există o nevoie publică urgentă, statele având o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii care se circumscrie jurisprudenței europene.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că, potrivit înscrisurilor aflate la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, faptele sesizate se încadrează în limitele libertății de exprimare.

5.2.1. În drept, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

5.2.2. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)

- Existența un criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

- Tratatul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;

- Tratatul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

5.2.3. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Astfel, se reține că folosirea termenului „gospodinele” în titlul articolului se încadrează în limitele libertății de exprimare, termenul nefiind folosit peiorativ. Totodată Colegiul director apreciază că la formularea titlurilor articolelor, dar și în conținutul acestora, trebuie avute în vedere principiul nediscriminării și dreptul la demnitatea personală.

5.2.4. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat direct petentei, în raport cu persoane aflate în situații analoage, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate nu sunt fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

2. Clasarea dosarului

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA - Membru

CAZACU IOANA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN - Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA - Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Motivele de fapt și de drept redactate C.I.
Tehnoredactat D.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.